

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานและขนาดของบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีกลุ่มเป้าหมายเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยมีบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 จำนวน 62 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 โดยไม่รวมบริษัทที่อยู่ในแผนฟื้นฟูธุรกิจขนาดกลาง (MAI) กองทุนต่าง ๆ บริษัทที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนและบริษัทที่ไม่มีข้อมูลงบการเงินครบตั้งแต่ปี 2554-2556) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มูลค่าเพิ่มทางการตลาด (MVA) และขนาดของบริษัท (SIZE) จากงบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (Annual Report) ระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ.2554 - พ.ศ.2556 รวมระยะเวลา 3 ปี

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบบันทึกข้อมูล โดยผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ระหว่างปี พ.ศ.2554 – พ.ศ.2556

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้นำประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.0 เพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการแจกแจงหรืออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ โดยแสดงในรูปตารางแจกแจงความถี่และค่าเฉลี่ย

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรและทดสอบสมมติฐานของการวิจัย สถิติที่ใช้ได้แก่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัว

แปรตามโดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผลการดำเนินงาน

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวนรวม 62 บริษัท มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ปี 2554 ค่าเฉลี่ยร้อยละ 6.0435 ปี 2555 ค่าเฉลี่ยร้อยละ 6.3994 ปี 2556 ค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.7911 ปี 2554 ถึง ปี 2556 รวมจำนวน 186 ข้อมูล มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.7447

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวนรวม 62 บริษัท มีมูลค่าเพิ่มทางการตลาด (MVA) ปี 2554 ค่าเฉลี่ยคือ 1,497.46 ล้านบาท ปี 2555 ค่าเฉลี่ยคือ 6,010.81 ล้านบาท ปี 2556 ค่าเฉลี่ยคือ 3,328.10 ล้านบาท ปี 2554 ถึง ปี 2556 รวมจำนวน 186 ข้อมูล มีค่าเฉลี่ยคือ 3,612.12 ล้านบาท

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวนรวม 62 บริษัท มีขนาดของบริษัท (SIZE) ปี 2554 ค่าเฉลี่ยคือ 12,655.2647 ล้านบาท ปี 2555 ค่าเฉลี่ยคือ 14,856.7806 ล้านบาท ปี 2556 ค่าเฉลี่ยคือ 17,839.5111 ล้านบาท ปี 2554 ถึง ปี 2556 รวมจำนวน 186 ข้อมูล ค่าเฉลี่ยคือ 15,117.1855 ล้านบาท

ส่วนที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวนรวม 62 บริษัท มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ปี 2554 ค่าเฉลี่ยคือ 4.60 ข้อ ปี 2555 ค่าเฉลี่ยคือ 4.63 ข้อ ปี 2556 ค่าเฉลี่ยคือ 5.77 ข้อ ปี 2554 ถึง ปี 2556 รวมจำนวน 186 ข้อมูล ค่าเฉลี่ยคือ 5.00 ข้อ

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวนรวม 62 บริษัท มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ปี 2554 ค่าเฉลี่ยคือ 3.87 ข้อ ปี 2555 ค่าเฉลี่ยคือ 4.47 ข้อ ปี 2556 ค่าเฉลี่ยคือ 9.92 ข้อ ปี 2554 ถึง ปี 2556 รวมจำนวน 186 ข้อมูล ค่าเฉลี่ยคือ 6.09 ข้อ

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวนรวม 62 บริษัท มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปี 2554 ค่าเฉลี่ยคือ 8.47 ข้อ ปี 2555 ค่าเฉลี่ยคือ 9.10 ข้อ ปี 2556 ค่าเฉลี่ยคือ 15.71 ข้อ ปี 2554 ถึง ปี 2556 รวมจำนวน 186 ข้อมูล ค่าเฉลี่ยคือ 11.09 ข้อ

2.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปี 2554

ปี 2554 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ เงินเดือนพนักงานและผลประโยชน์พนักงานร้อยละ 100 อันดับที่สองคือ จำนวนพนักงานร้อยละ 98.4 และอันดับที่สามคือ การพัฒนาพนักงานโดยให้การศึกษาและการอบรมร้อยละ 96.8

สำหรับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ ผู้มีส่วนได้เสียร้อยละ 75.8 อันดับที่สองคือ นโยบายสิ่งแวดล้อมร้อยละ 50 และอันดับที่สามคือ การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมและความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ 48.4

2.2 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปี 2555

ปี 2555 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ เงินเดือนพนักงานและผลประโยชน์พนักงานร้อยละ 100 อันดับที่สองคือ จำนวนพนักงานร้อยละ 98.4 และอันดับที่สามคือ การพัฒนาพนักงานโดยให้การศึกษาและการอบรมร้อยละ 96.8

สำหรับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ ผู้มีส่วนได้เสียร้อยละ 80.6 อันดับที่สองคือ นโยบายสิ่งแวดล้อมร้อยละ 54.8 อันดับที่สามคือ การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมและความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ 53.2

2.3 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปี 2556

ปี 2556 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ เงินเดือนพนักงาน ผลประโยชน์พนักงานและการพัฒนาพนักงาน โดยให้การศึกษาและการอบรมร้อยละ 100 อันดับที่สองคือ จำนวนพนักงานร้อยละ 98.4 อันดับที่สามคือ ความปลอดภัยในสถานที่ทำงานร้อยละ 87.1

สำหรับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ ผู้มีส่วนได้เสียร้อยละ 96.8 อันดับที่สองคือ การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ 91.1 อันดับที่สามคือ นโยบายสิ่งแวดล้อมร้อยละ 90.3

2.4 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปี 2554-2556

ปี 2554-2556 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ เงินเดือนพนักงานและผลประโยชน์

พนักงานร้อยละ 100 อันดับที่สองคือ จำนวนพนักงานร้อยละ 98.4 อันดับที่สามคือ การพัฒนาพนักงานโดยให้การศึกษาและการอบรมร้อยละ 97.8

สำหรับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ ผู้มีส่วนได้เสียร้อยละ 84.4 อันดับที่สองคือ นโยบายสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ 65.1 อันดับที่สามคือ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ 62.4

2.5 แนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปี 2554-2556

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างการมีจำนวนบริษัทที่ทำการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมเพิ่มขึ้นในปี 2556 เปรียบเทียบกับปี 2554 โดยอันดับที่หนึ่งมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานที่ทำงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 34 อันดับที่สองรายงานเกี่ยวกับข้อบังคับด้านความปลอดภัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 และอันดับที่สามมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับการกระจายคุณค่าสู่สังคมและค่าใช้จ่ายในกิจกรรมเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 7

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างการมีจำนวนบริษัทที่ทำการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นในปี 2556 เปรียบเทียบกับปี 2554 โดยอันดับที่หนึ่งมีการเปิดเผยข้อมูลด้านการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นร้อยละ 35 อันดับที่สองการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นร้อยละ 27 และอันดับที่สามเป้าหมาย จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานในการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนเพิ่มขึ้นร้อยละ 26

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม

สมมติฐานที่ 1.1 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มี

ความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม

สมมติฐานที่ 1.2 มูลค่าเพิ่มทางการตลาด (MVA) มีความสัมพันธ์กับการ

เปิดเผยข้อมูลด้านสังคม

สมมติฐานที่ 1.3 ขนาดของบริษัท (SIZE) มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผย

ข้อมูลด้านสังคม

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Beta = 0.265) มูลค่าเพิ่มทางการตลาด (Beta = 0.001) และขนาดของบริษัท (Beta = 0.205) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สมมุติฐานที่ 2 ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

สมมุติฐานที่ 2.1 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มี

ความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

สมมุติฐานที่ 2.2 มูลค่าเพิ่มทางการตลาด (MVA) มีความสัมพันธ์กับการ

เปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

สมมุติฐานที่ 2.3 ขนาดของบริษัท (SIZE) มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผย

ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ($Beta = 0.257$) และขนาดของบริษัท ($Beta = 0.39$) มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สำหรับมูลค่าเพิ่มทางการตลาด ($Beta = 0.005$) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สมมุติฐานที่ 3 ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

สมมุติฐานที่ 3.1 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มี

ความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

สมมุติฐานที่ 3.2 มูลค่าเพิ่มทางการตลาด (MVA) มีความสัมพันธ์กับการ

เปิดเผยข้อมูลด้านด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

สมมุติฐานที่ 3.3 ขนาดของบริษัท (SIZE) มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผย

ข้อมูลด้านด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ($Beta = 0.276$) และขนาดของบริษัท ($Beta = 0.383$) มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สำหรับมูลค่าเพิ่มทางการตลาด ($Beta = 0.006$) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

อภิปรายผล

จากสมมุติฐานการวิจัยที่ว่า

- 1 ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม
- 2 ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม
- 3 ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1 ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบูรณภพ สมเศรษฐ์และคณะ (2556) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการจ้างงาน และชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ซึ่งอาจเนื่องมาจากกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอาจเป็นการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพนักงานและชุมชนเฉพาะกลุ่มเท่านั้น และสอดคล้องกับ ณิชวรณ วิชัยดิษฐ และคณะ (2555) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งได้ให้เหตุผลว่าการดำเนินการเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมขึ้นกับทัศนคติของผู้บริหารว่าจะจัดสรรงบประมาณและใช้ประเด็นการรับผิดชอบต่อสังคมเป็นกลยุทธ์ของกิจการหรือไม่ โดยไม่ได้ขึ้นกับผลการดำเนินงานเป็นสำคัญ นั่นคือ แม้ว่าผลการดำเนินงานของกิจการจะสูงหรือต่ำก็จะไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมหากผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ขนาดของบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ Murcia and Santos (2012) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ของขนาดธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลทั้งมุมมองด้านเศรษฐกิจ มุมมองด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และมุมมองรวม

มูลค่าเพิ่มทางการตลาดไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของบูรณภพ สมเศรษฐ์และคณะ (2556) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการจ้างงานและชุมชนกับมูลค่าเพิ่มทางการตลาด รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alexander and Buchholz (1978) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานด้านการตลาดที่วัดจากราคาหลักทรัพย์ นั่นคือ กิจการที่มีมูลค่าเพิ่มทางการตลาดสูงกว่าไม่ได้มีผลทำให้กิจการนั้นทำการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมากกว่ากิจการที่มีมูลค่าเพิ่มทางการตลาดต่ำกว่า

ทั้งนี้การไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มูลค่าเพิ่มทางการตลาด และขนาดของบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 อาจเนื่องมาจากดัชนีที่ใช้วัดการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมรวม 15 ข้อ นั้น มีหลายข้อที่บริษัทส่วนใหญ่ไม่ทำการเปิดเผยข้อมูลไม่ว่าจะเป็นบริษัทที่มีขนาดใหญ่หรือเล็ก ผลการดำเนินงานสูงหรือต่ำ รวมทั้งในดัชนีทั้ง 15 ข้อมีบางข้อเช่น ผลประโยชน์พนักงาน ทุกบริษัทต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน เป็นต้น นอกจากนี้สำหรับรายการอื่น ๆ ตามดัชนีที่ใช้วัดกิจการส่วนใหญ่ไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมอาจเป็นเพราะว่าแม้ว่ากิจการส่วนใหญ่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมจะสามารถเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่กิจการ แต่กิจการส่วนใหญ่อาจเห็นว่าต้นทุนที่เสียไปอาจไม่คุ้มค่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับ ทั้งนี้ประโยชน์ที่กิจการจะได้รับอาจไม่ได้เห็นผลในช่วงเวลาอันสั้นแต่อาจใช้เวลา 3-5 ปี (Mullen ,1997 อ้างถึงในบูรณภพ สมเศรษฐ์และคณะ (2556))

2 ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สอดคล้องกับมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ที่พบว่าความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ในรายงานประจำปีของบริษัท และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บูรณภพ สมเศรษฐ์และคณะ (2556) ที่พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างปัจจัยกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อมกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ นั่นคือกิจการที่มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมากกว่าจะมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า

ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Brammer and Pavelin (2006) Brammer and Pavelin (2008) Liu and Anbumozhi (2009) และ Sulaiman Abdullah and Fatima (2014) ที่พบว่าคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับขนาดของกิจการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จอมขวัญ รัชตะวรรณ (2549) ที่พบว่าบริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก รวมทั้งสอดคล้องกับสุนิสา บุญชูช่วย (2554) และมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ที่พบว่าขนาดบริษัทมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท นั่นคือ กิจการที่มีขนาดใหญ่กว่าจะมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า

มูลค่าเพิ่มทางการตลาดไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของบูรณภพ สมเศรษฐ์และคณะ (2556) ที่ไม่พบ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบทางสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าเพิ่มทางการตลาด นั่นคือ กิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มทางการตลาดสูงกว่าไม่ได้มีผลทำให้กิจการนั้นทำการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่ากิจการที่มีมูลค่าเพิ่มทางการตลาดต่ำกว่า

3 ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพฤกษา พึ่งจิตต์ประไพ (2551) ที่พบว่าความสามารถในการทำกำไรซึ่งวัดจากอัตราส่วนกำไรสุทธิก่อนดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญไปในทิศทางเดียวกันกับระดับของการเปิดเผยข้อมูล นั่นคือ กิจการที่มีความสามารถในการทำกำไรสูงจะมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมสูงขึ้นตามไปด้วย รวมทั้งสอดคล้องกับ Murcia and Santos (2012) ที่พบว่าความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลตามความสนใจในมุมมองรวมทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ขนาดของบริษัท มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Haniffa and Cooke (2005) ที่พบว่าขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และพฤกษา พึ่งจิตต์ประไพ (2551) พบว่าขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญไปในทิศทางเดียวกันกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์ วัฒนะ(2556) ที่พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยสนใจด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม นั่นคือ กิจการที่มีขนาดใหญ่กว่าจะมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่า

มูลค่าเพิ่มทางการตลาด ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์ วัฒนะ(2556) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสนใจด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานด้านการตลาด เนื่องจากบริษัทส่วนใหญ่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมตามดัชนีที่ใช้วัดทั้งจากบริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้านการตลาดสูงหรือต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุรณภพ สมเสร็จและคณะ (2556) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการจ้างงานและชุมชนและปัจจัยกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าเพิ่มทางการตลาด นั่นคือ กิจการที่มีมูลค่าเพิ่มทางการตลาดสูงกว่าไม่ได้มีผลทำให้กิจการนั้นทำการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่ากิจการที่มีมูลค่าเพิ่มทางการตลาดต่ำกว่า นอกจากนี้งานวิจัยของ

เดือนใจ ประสานเหลืองวิไล (2547) ยังพบว่ากิจการไม่นิยมใช้มูลค่าเพิ่มทางตลาดเป็นเครื่องมือวัด และวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เนื่องจากมูลค่าเพิ่มทางตลาดนั้นขึ้นอยู่กับราคาปิดของหุ้นของบริษัทนั้นๆ เป็นสำคัญ ซึ่งนอกจากจะขึ้นกับผลการดำเนินงานของกิจการแล้วยังขึ้นกับปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคและการแตกพาร์เป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้พบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในระหว่างปี 2554-2556 มีแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้น อาจกล่าวได้ว่ากิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเห็นความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลในเรื่องดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ควบคุมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ อาจต้องมีการกำหนดข้อบังคับในการดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและมีมาตรฐานเดียวกันสำหรับกิจการที่มีการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งกิจการอื่นๆ ที่สนใจในอนาคต

นอกจากนั้นจากการรวบรวมข้อมูลพบว่ากิจการส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำกิจกรรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมแต่ไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลเป็นจำนวนเงินที่ชัดเจน ดังนั้นกิจการควรเพิ่มเปิดเผยข้อมูลเป็นจำนวนเงินที่ชัดเจนเพื่อแสดงให้เห็นว่ามีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทราบว่ากิจการมีการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านทางกิจกรรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของกิจการ ทั้งนี้ในการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับกิจกรรมด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นไม่ได้เป็นการเปิดเผยข้อมูลที่ส่งผลกระทบต่อความลับทางการค้าของกิจการแต่อย่างใด หากแต่เป็นการเปิดเผยข้อมูลในด้านบวกเป็นการเพิ่มชื่อเสียงให้กับกิจการแสดงให้เห็นได้เสียเห็นได้ว่ากิจการมีการดำเนินธุรกิจอย่างมีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและมีจรรยาบรรณ

ข้อจำกัดสำหรับงานวิจัย

1. งานวิจัยครั้งนี้ทำการรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเฉพาะกลุ่มบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเท่านั้น
2. การที่ไม่พบการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมจากกิจการส่วนใหญ่ ไม่ได้หมายความว่ากิจการส่วนใหญ่ไม่มีการดำเนินการในการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หากแต่กิจการส่วนใหญ่ไม่ได้เปิดเผยตัวเลขทางการเงินในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะยังไม่มีการประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

3. การวัดการเปิดเผยข้อมูลในงานวิจัยเป็นการวัดว่าหากกิจการเปิดเผยข้อมูลตามดัชนีที่กำหนดจะได้คะแนนเท่ากับ 1 หากไม่มีการเปิดเผยในเรื่องดังกล่าวจะได้คะแนนเท่ากับ 0 โดยไม่ได้วัดความละเอียดของข้อมูล ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลพบว่ากิจการต่าง ๆ มีการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกันมาก

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อกรเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมเช่น ความเสี่ยงทางการเงิน การกำกับดูแลกิจการ และกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยวัดการเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพมากขึ้นซึ่งอาจทำการพิจารณาความละเอียดในการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกันอาจให้คะแนนที่ต่างกัน
2. ควรทำการเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมจากหลักฐาน จากแหล่งทุติยภูมิอื่น ๆ (Secondary Data) เพิ่มเติมนอกเหนือจากงบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี
3. อาจเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียนซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาไปพร้อม ๆ กับประเทศไทย การศึกษาอาจทำให้พบประเด็นการเปิดเผยข้อมูลข้อมูลที่น่าสนใจเพื่อนำมาพัฒนาการและเป็นแนวทางเปิดเผยข้อมูลของประเทศไทยต่อไป